

Η διάδοση του Χριστιανισμού στους Μοραβούς και τους Βουλγάρους

α. Ο εκχριστιανισμός των Σλάβων

■ Ο εκχριστιανισμός των Σλάβων, ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού, ξεκίνησε από τη Μοραβία.

Ο ηγεμόνας αυτής της χώρας **Ραστισλάβος** ζήτησε από το Βυζάντιο ιεραποστόλους:

για να διδάξουν στο λαό του το **Χριστιανισμό** (862/3).

ΑΙΤΙΑ: Επιθυμούσε να στηριχτεί στο Βυζάντιο, για να αντισταθμίσει την **απειλή** των **Γερμανών** και των **Βουλγάρων**.

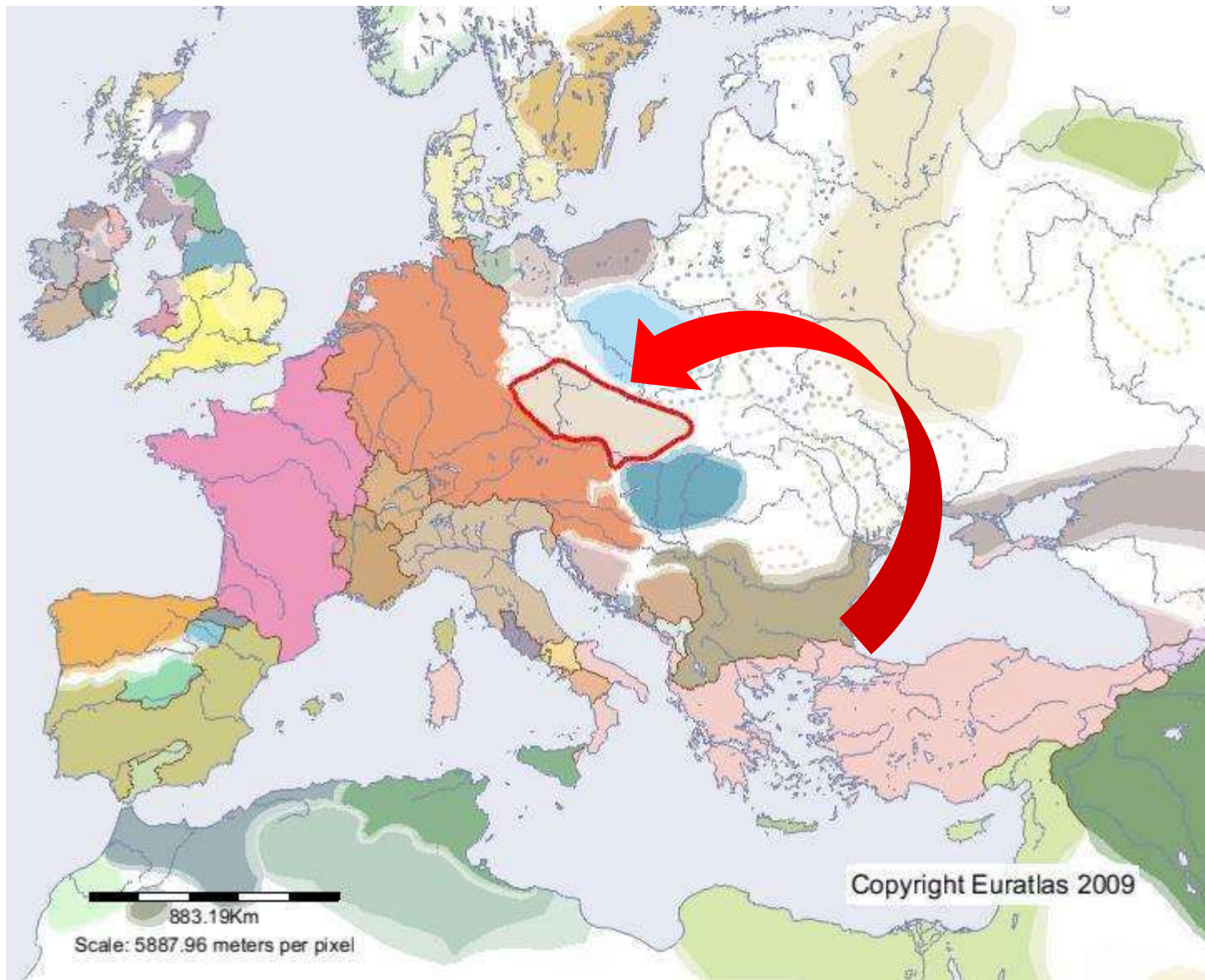
Ο αυτοκράτορας Μιχαήλ Γ' και ο
πατριάρχης **Φώτιος**:

- αντιλήφθηκαν τα οφέλη της πρότασης του Ραστισλάβου.
- **Το Βυζάντιο θα μπορούσε να επεκτείνει την επιρροή και την πνευματική του ακτινοβολία στην κεντρική Ευρώπη.**

Η αποστολή ανατέθηκε στους δύο αδελφούς
από τη Θεσσαλονίκη:

- **Μεθόδιο και Κωνσταντίνος** (που αργότερα πήρε το μοναστικό όνομα Κύριλλος).

▲ Moravia Magna in 900

http://www.euratlas.net/history/europe/900/entity_1531.html

Κύριλλος και Μεθόδιος

1.

Ήταν **έμπειροι διπλωμάτες** και **γνωστοί λόγιοι** και γνώριζαν άριστα τη **σλαβική** και άλλες γλώσσες.

2

Οι δύο αδελφοί έφτασαν στη **Μοραβία** το θέρος του **863**

3

Ο Κωνσταντίνος δημιούργησε ένα **σλαβικό αλφάβητο** που απέδιδε όλες τις φωνητικές ιδιαιτερότητες της σλαβικής.

4

Ο Κωνσταντίνος δεν αρκέστηκε σ' αυτό, αλλά **απέδωσε στα σλαβικά τη Θεία Λειτουργία και τα ιερά βιβλία.**

Ραστισλάβος ζητά

ιεραποστόλους από

Βυζάντιο

Φώτιος

Μιχαήλ Γ΄

Κύριλλος

Μεθόδιος

β. Σημασία του εκχριστιανισμού

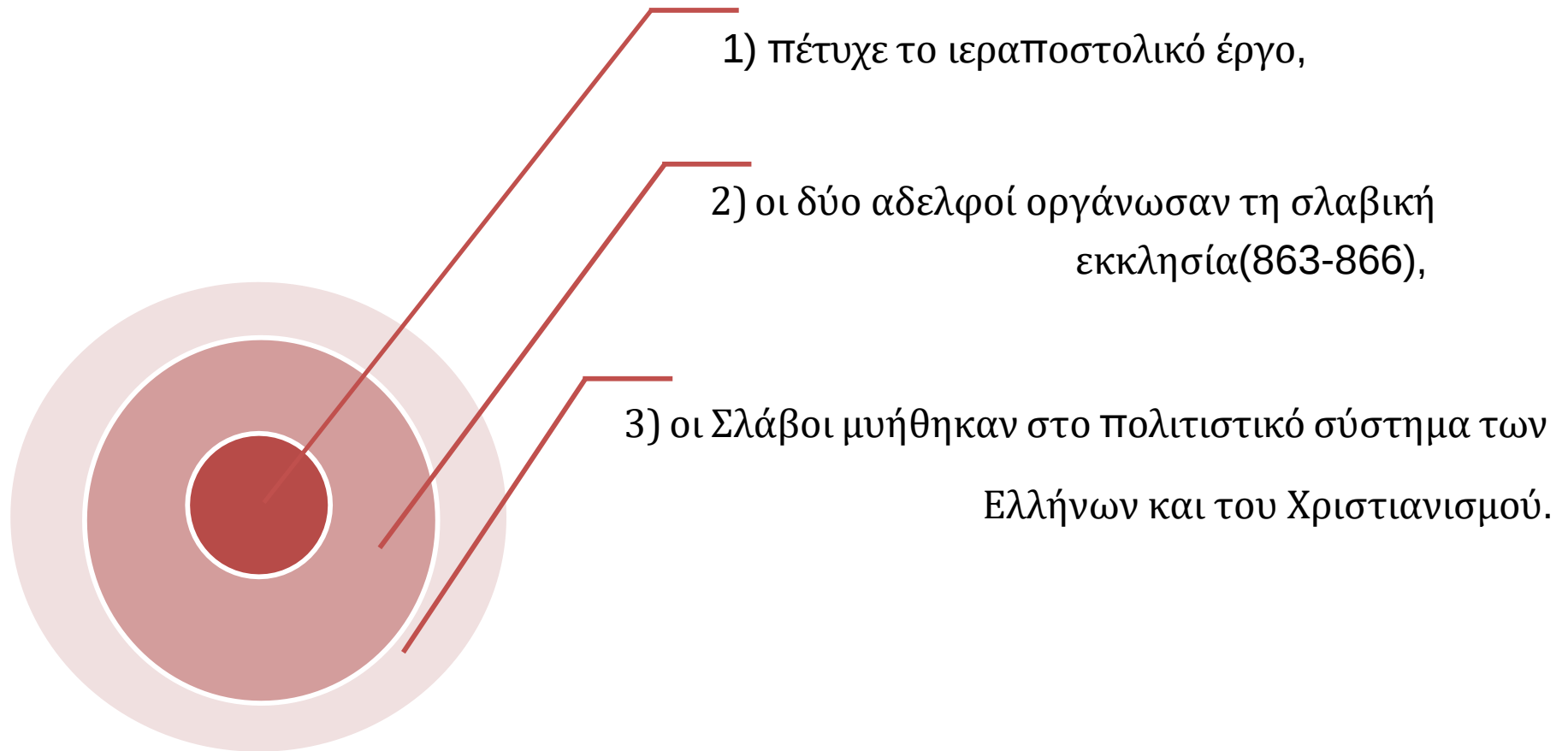
◀ Εικόνα των Αγίων
Κύριλλου και Μεθοδίου
από τη Μονή Ζωγράφου

Η σημασία του
εκχριστιανισμού
για τους
Σλάβους ήταν
πολύ μεγάλη,
γιατί:

1) η χρήση της σλαβικής διευκόλυνε την
κατανόηση του κηρύγματος και της Θείας
Λειτουργίας,

2) ο εκχριστιανισμός συνετέλεσε στην ενότητά
τους, γιατί ενίσχυσε την κοινότητα της φυλής με
την κοινότητα της πίστης.

■ Από την άλλη η σημασία του εκχριστιανισμού για τους Βυζαντινούς ήταν μεγάλη γιατί:

γ. Ο εκχριστιανισμός των
Βουλγάρων

Στο ζήτημα του εκχριστιανισμού των Βουλγάρων:

Σύγκρουση Πάπα - Βυζαντίου (1^ο βήμα)

- η βυζαντινή εκκλησία συγκρούστηκε με τον πάπα,
- ο οποίος επιδίωκε την επέκταση της ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας στην άμεση γειτονιά του Βυζαντίου (**ΑΙΤΙΑ**).

Ο βυζαντινός στρατός υποχρέωσε το βούλγαρο ηγεμόνα Βόρη: (2^ο βήμα)

- να δεχτεί τον Χριστιανισμό από την Κωνσταντινούπολη
- και να βαπτιστεί μάλιστα ο ίδιος με ανάδοχο τον αυτοκράτορα Μιχαήλ Γ' (864).

Λίγο αργότερα με πρόσκληση του Βόρη: (3^ο βήμα)

- ο πάπας έκανε νέα επέμβαση στα ζητήματα της Βουλγαρικής Εκκλησίας.
- Τότε ο Φώτιος:
 - α.** κατήγγειλε την επέμβαση της Ρώμης στη Βουλγαρία
 - β.** κατηγόρησε τη ρωμαϊκή εκκλησία για λειτουργικά και δογματικά λάθη.

Σύνοδος 867:

αναθεμάτισε τον πάπα,

απέρριψε το δόγμα **περί εκπορεύσεως του Αγίου Πνεύματος και εκ του Υιού** (filioque)

και καταδίκασε την επέμβαση της Ρώμης στη Βουλγαρία.

Σύνοδος 870:

Με συνοδική απόφαση η εκκλησία της Βουλγαρίας υπάχθηκε οριστικά στη δικαιοδοσία του πατριαρχείου Κωνσταντινούπολης.

Εικόνα με την
Παρθένο του
Βλαδίμηρ.
Φιλοτεχνήθηκε
στην
Κωνσταντινούπολη
περί το 1125 και
μεταφέρθηκε στη
Ρωσία. Επέδρασε
βαθιά στην τέχνη
του Κιέβου

**Η ίδρυση, η εξέλιξη και
ο εκχριστιανισμός του Ρωσικού
κράτους**

Α. Η διαμόρφωση του έθνους των Ρώσων

➤ 9^{ος} αι.: Βάραγγοι(Ρως / Βίκινγκς, Νορμανδοί)

- Σκανδιναβικά φύλα

- Εμπορικές + πειρατικές δραστηριότητες

- Ποτάμια → Εύξεινος Πόντος
→ Κωνσταντινούπολη

Ανάμειξη με ανατολικούς Σλάβους → νέος Λαός

Ρως: όνομα
κρατική οργάνωση

Σλάβοι: γλώσσα
λαϊκή βάση

Ο χάρτης δείχνει τους κυριότερους εμπορικούς δρόμους των Βίκινγκς: Με το **κόκκινο** ο εμπορικός δρόμος του Βόλγα ποταμού και με το **μωβ** το λεγόμενος «**Εμπορικός δρόμος από τους Βίκινγκς στους Έλληνες**» (=Путь «из варяг в греки», *Put iz varyag v greki* στα ρώσικα) Με το **πορτοκαλί** οι άλλοι εμπορικοί δρόμοι από τον 8ο- 11ο αιώνα.

Β. Ίδρυση κράτους. Σχέσεις με το Βυζάντιο

Μέσα 9^{ου} αι.: Ηγεμονία του Κιέβου

(α' ρώσικο κράτος)

- ✓ Εμπόριο με το Βυζάντιο + Άραβες
- ✓ Αποτυχημένες εκστρατείες # Βυζαντίου

10^{ος} αι.: 2 εμπορικές συνθήκες (911 / 944)

ταξίδια + εμπόριο με Κων/λη →
προετοιμασία εκχριστιανισμού τους

Γ. Εκχριστιανισμός των Ρώσων

Νίκη Βασιλείου Β' # Δυνατών (μετά από εξέγερσή τους)

Βοήθεια ηγεμόνα Βλαδίμηρου

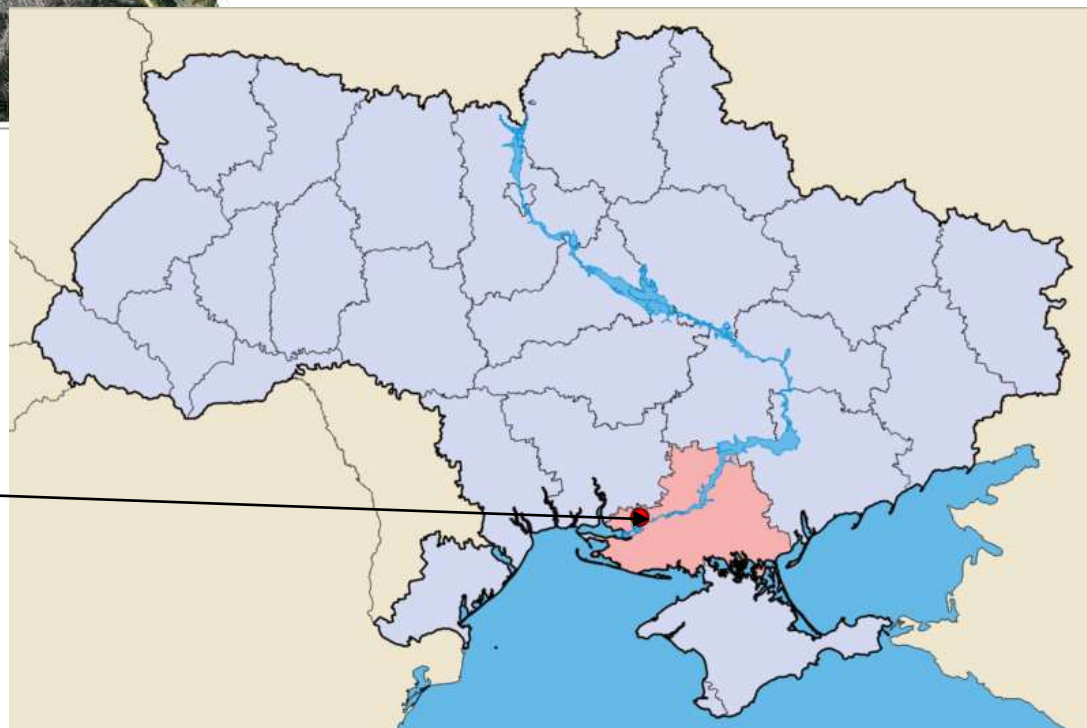
- Υπόσχεση γάμου με την αδελφή του Άννα
- Αθέτηση υπόσχεσης

Βλαδίμηρος καταλαμβάνει τη Χερσώνα

Βασίλειος συναινεί για γάμο: **όρος** η βάπτιση του Βλαδίμηρου

- γάμος στη Χερσώνα
- ομαδική βάπτιση Ρώσων (Δνείπερος, 989)

Χερσών

Χάρτης της Ουκρανίας .

Δ. Οι συνέπειες του εκχριστιανισμού των Ρώσων

- Ρωσία στη σφαίρα επιρροής Ορθοδοξίας + Βυζαντινού πολιτισμού
- Επίδραση στη νοοτροπία + στον πολιτισμό των Ρώσων
- Εντατικοποίηση εμπορικών συναλλαγών
- Αύξηση αριθμού Βαράγγων + Ρώσων μισθοφόρων → αυτοκρατορική φρουρά + βυζαντινό στρατό

Ναός του Αγίου
Νικολάου στο
Σούζνταλ